

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermo doctoralis su[m]me deuot[us] ac fructuosus in die
parasceue de passio[n]e d[o]m[ini] cu[m] quatuor
eua[n]gelista[rum] co[n]corda[n]tia Jncipit feliciter
Reliqui domu[m] mea[m] ...**

Kirchschlag, Petrus

[Köln], 1477

[...]atutine quatuor h[...] p[er]tes Prima e[st] de p[ro]ditoris accessu ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30817

angeli ei ministrabant legimus: hic q̄ angelus eum confortauit dicitur vt vtraq; natura designetur. Nam diuine nature angeli ministrant: humanam vero confortāt. Apparuit autem ei non p̄ se et sui indigentiam: sed magis p̄pter discipulorū assistentiam consolationem. et p̄pter nostrā instructionem ad ostendendum q̄ angeli assistunt nostris orationib; et nos confortant. Et vt ex sua post tristitiam consolatione sciēmus q̄ tribulatis pro xp̄o non deest diuina consolatio. iuxta illud psalmiste. **S**cdm multitudinem dolorum meorū consolationes tue letificauerunt animam meā. Tūc venit ad discipulos suos et dicit illis. **D**ormite iam et requiescite. Et tantū de completorio.

Attente quatuor hñt ptes. **P**rima ē de p̄ditoris accessu et captione ih̄esu. **S**cda de ei; ligatione et ductiōe. **T**ertia de hñs que facta sūt in domo anne et cayphe. Et hñ sūt tres nocturni in matutinis. **Q**uarta pars est de hñs que mane fiebant: et sunt laudes matutinarum quinq; psalmorum. **C**irca primam ptem adutēdū ē q̄ cū ih̄s t̄cō r̄ēs ad discipulos eos r̄p̄is̄ set dormiētes atq; eis diceret. **D**ormite iā et requiescite. Sufficit adhuc eo loquēte. iudas q̄

eum tradidit cū accepisset cohortem et a pōti-
ficibus et a phariseis et a sūmis sacerdotibus
et a scribis et a senioribus ministros **Dedit**
eis signum. d. **Quemcumqz** osculatus fue-
ro ipse est tenete eū et ducite eum caute **Et**
venit illuc cū lateris et facibus et armis et cū
eo turba multa cum gladiis et lignis et fusti-
bus **Et** antecēdebat eos **Ubi** nobis clāe iude
iniquitas describitur q̄ cū ex auaricia sua domi-
num et mgtm suum vendidisset triginta ar-
genteis omnem viam excogitauit quomo-
do ipsū cauti⁹ traderet manibus emulorū suo-
rum vt etiam certius esset pecuniam receptu-
rus **Bñ** gloriari possunt auari qui flamma
auaricie atqz cupiditatis maledicte icēsi de-
um et honorem eius ac salutem ppam di-
uicis postponūt de tali compare qui vilissi-
mo p̄tio regem glorie deū vx et hoīem ven-
didit. **Tam** pretiosa et cara est pecunia aua-
ris **Auaro** autē nichil est scelestū nichil in-
qui⁹ q̄ amare pecuniam **Hic** em̄ aīaz suā ve-
nalē habz **Ecclesiastici. x.** **Et** aplūs. i. **Thy.**
.vi. **Radix** oīm maloz ē cupiditas **Quā** q̄
dā appetētes errauerūt a fide et iseruerūt se do-
loibz multis. **Simoni** iudices iusticiā at-
qz sacmēta vēdētes ibm tradūt cū iuda **Ite**
multi sūt q̄ iude pctm detestāt. h̄ alijs pctis

se plerumq; iude cōformāt q; p falsam mē-
surā tē ibm tradūt. et ppriā aīaz p qua ibs
mortuus est pro vno mauro non triginta ar-
genteis vendūt. Legitur in hystoria quadā
ypocrita q; iudas ppū prēm suum intēfecit
et mrem suā vxorem duxit. nichilomī? dñs
ibs eū i aplm̄ elegit. oīa sibi pctā dīmisit et
ipm̄ aliorū aplōz procuratorem fecit. dedit
q; illi ptātem eiciendi demones. faciendi mi-
racula. et sicut aliqui tenent doctores. pedes
ei lauit corpus suum sanctissimū sibi dedit.
sicut ceteris aplis et sup hec etiā cognita ei?
malitia ad pniāz monuit. eo audiēte dicēs.
vnus ex vobis me tradet. adhuc cupidis et
auaricie flamma ipsum in sua obstinātia so-
lidauit. Abijt g° et muniuit se vt dicit **Ry-**
de lira. Primo cum societate magna forti et
autentica cōtra populi multitudinē ne pplūs
impediret ei? tradicōz et vt brēt fulcimentū
ab vtraq; ptāte scz imperiali et sacerdotali
assumpsit cohōztem et ministros pōtificum
et sūmorum sacerdotum. Est cohōz duplex
s^m **Catholicon.** scz maior. i. quingentoz: et
minor idest tricentorum virorum. Et bene
credendum est q; cautelose acceperit cohōz-
tem maiore quo minus pretio ēginta argen-
teorum fraudaretur **Sdo.** muniuit se lumen

vt habetur **Job. xviii.** qz nox erat cōtra te-
nebras ne in tenebris xps abiret aut se ali-
cubi absconderet. **Tertio** armis. vt si qd sue
traditioni resisteret vellet se defenderet. **De-**
dit autem ei scz iudeis et gentibz signum. iō.
qz agnouit qd alia vice cum a iudeis duceretur
i supcilium montis vt eum precipitaret
vt habetur **Luc. xiiij.** ihs v̄tute diuinitatis
inuisibilis factus euasit. **Ideo** ne similiē hic
euaderet dixit: **Tenete eū.** et ducite caute.
Secdo iudas dedit eis signū ppter similitu-
dinem iacobi minoris filis eāt xpo in facie
Ihs itaqz sciens oīa que ventura erāt super
eum. processit et dixit eis. **Quem** queritis?
Albertus. Sensus est videte quem quera-
tis. eum. s. qui et innocens ē a cui? psecutiōe
cessare deberetis. et eum qui vos effugē pos-
set si vellet. et ideo cessandū vob̄ esset ab au-
datia. **Responderunt.** **Ihesum nazarenum.**
Albertus. Non erat querendus ad mortē
quem profitetur esse salutis auctorem: nec
persequendus erat quem dicūt esse florem
honoris et honestatis. **Dicit** eis **ihesus.** **Ego**
sū **Q** magnus amor mortis et desiderii nr̄e
redēptionis. **In** oībz ostendit voluntarius
pati p nob̄ **Et** ergo eis dixit **Ego sū.** abiērt
retro sū et ceciderunt in terram **Albertus**

Hoc audito igneum quiddā et diuinum mi-
rans in vultu eius perpendentes abierunt a
conspetu eius vultū suū sustinē nō valētes
Super quo dicit etiam augustinus. **U**na vox
turbam odijs furem armis terribilem si-
ne vllō telo percussit reppulit stravit virtute la-
tētis diuinitatis: qđ iudicatur? fatiet qui iu-
dicandus hoc fecit. **F**ecit autem hoc vt dicit
anacletus. non defensionis causa sed vt cog-
nosceret humana presumptio se nichil posse
se in eum nisi quantum permitteret ab eo.
Et etiam vt viso tante potētie miraculo ab i-
durata malitia et temeraria persecutione reuo-
carentur. **I**tem ergo interrogauit eos iherosolus
Quem queritis? **I**lli dixerunt **I**herosolum naza-
renum **R**espōdit ihs **D**ixi vobis qz ego sū
Si ergo me queritis sinite hos abire **U**t ad-
impleret sermo quem dixit **I**ob. xxiij. **Q**uia
quos dedisti michi nō peridi ex eis quemq̃
In potētia h? verbi capti non sūt apli. s; ipse
sol? capi et mori voluit ppter tres causas **P**ri-
ma ē vt posset pūctualē p̃hibē hēses qz for-
te aliqui dixissent iherosolum euasisse vel aliū se
cū captū mortuū fuisse et crucifixū **S**ecda vt
xp̃s nō crederet isufficiens mori p̃ redēpti-
one gñis hūani **T**ertia vt impleret scripturā vt
iā sup̃ dcm ē. qz q̃s dedisti m̃i etc **E**t ysa. xliij.

Torcular calcavi sol? : et de gentibus non est vir
meum. Et iudas appropinquavit ihesu ut os-
cularetur eum. Et ihesus dixit illi Amice ad quod ve-
nisti? At ille confestim accedens ad ipsum dixit.
Aue rabi: et osculatus est eum. Ihesus autem dixit
Iuda osculo filium hominis tradis? Dicit Ans? .
Innocens agne dei quid tibi et lupo illi? quod con-
uentio christi ad belial? Sed et haec benignitatis
tue erat domine. ut illi omnia exhiberes. quod prius cordis
perinatiam emolliere potuissent. Nam et veteris ami-
citie illum comonuisti dicens. Amice ad quid
venisti? et horrore sceleris cor impij ferire vo-
luisti cum dicebas. Iuda osculo filium hominis tra-
dis? Tunc accesserunt. et manus iniecerunt in
ihesum: et tenuerunt eum. Ans? . Et quis au-
diat sine gemitu. qualiter in illa hora homi-
cidas manus iniecerunt et innocentes manus bo-
ne ihesu vixit constrigentes te agnum mansuetissi-
mum nichil obloquente istar latrois contumeli-
ose traxerunt ad victimam. Videntes autem hi
qui circa ihesum erant quod futurum erat:
dixerunt ei. Domine. si possumus in gladio
Et ecce vnus ex hijs qui erant cum ihesu vi-
delicet Symon petrus habens gladium edux-
it et percussit seruum summi pontificis et ab-
scidit auriculam eius dexteram. forte per
medium capitis secare volens. Erat autem

nomē seruo malchus. **T**unc ait ih̄s petro
Calicem quē dedit michi p̄r nō bibā illum.
Mitte gladiū in vaginā. **O**m̄s em̄ qui ac-
cepit gladiū gladio pibunt. **N**icol̄ de lira
Gladiū accipit qui eo vtitur ad vindictam
pp̄a auctoitate. et hoc ē illicitū. **G**ladio aut̄
vtitur qui eo vtit̄ sibi tradito ad punitiōem
maloz zelo iusticie. **D**ixit insup̄ dñs petro
An putas quia nō possū rogare prēm meū
et exhibebit michi mō pl̄ qm̄. xij. legiones
angelorum. **L**egio d̄tinet. vi. milia. vi. lxxvi.
Quomō ergo implebūt̄ scripturē q̄a sic opor-
tet fieri. **V**inite vsq; huc. **E**t cū tetigisset au-
riculam eius sanauit eū. **A**ncelmus. **S**ed nec
tūc misericordia tua super inimicos tuos dis-
tillare fauos dulcedis tue domine criste cef-
sauit. **N**ā et mutilatam a discipulo tuo au-
rem inimici tāgens sanasti ac defensoris tui
zelum a lesione trabentium te conpescuisti.
Maledict̄ furoz eorum qm̄ pertinax quē
nec maiestas miraculi nec pietas bñficij po-
tuit confringere. **I**n illa hora dixit ih̄esus
turbis. **T**āq̄ ad latronē existis cum gladi-
is et fustibus et lignis comprehendere me
Quotidie apud vos etiā docēs ī tēplo et nō
me tenuistis. **S**ed h̄ ē hora viā et ptās tene-
bray. **H**oc autem totū factū ē vt adimplēt̄

scripture ppharū. **T**ūc discipuli oēs elicto
eo fugerūt. **I**bi qsq; cogitāe p̄t s^m **B**ñb i trac.
q̄ incipit **S**epcies in die. qualē amātissimi
dm̄ discipuli q̄ inuiti q̄ desolati. q̄lēt plozan
tes. q̄les voces dantes et clamores. et suspi
ria sicut orphani recēdebant. **Q**uotiens re
tro respiciebant. vidētes qualē dñs eoz li
gatus et sine honore trahēbatur. **Q**uēq;
ps scda matutina de xpi ligatione et ducti
one horribili et ignominosa. **C**ohors ergo
et tribunus et ministri iudeoz cōprehende
runt ihm̄ et ligauerūt eū. **D**icit lamentabile
verbum s. **B**ñb. q̄ iudei qñ xpm̄ cōprehen
derūt statim ligauerunt eum et fatiē ei? ad huc
copiose sudantē ita conspuerunt vt p os et
barbam fluēt. et qz collū ei? fortiter cū fune
strinxerāt et manus ad dorsū ligatas habe
bat ideo seipm̄ iuuare non potuit abstergen
do de ore sanguineum sudorem cū sputis iu
deorum permixtum. **U**nde nisi diuina v̄tus
ipsum ad aliud genus mortis reseruasset o
mino i propo sudore et sputis iudeoz suffo
catus aut certe constrictione funis circa col
lum et guttur extinctus fuisset. **F**ertur etiam
q̄ catenam siue vinculum ferreum posue
rūt in collum eius quod ferrum postea i ihe
rusalē pegrinis est ostensū. **M**ulta similia

circa iudeorum crudelitatem quisque deuotus potest
cogitare quod verisimile est quod unusquisque secundum propriam
atque exercitum cor suum malitiam suam in eum exercu-
erit. Et adduxerunt eum ad annam primum. Et propter
quatuor causas secundum. **Albertus.** Prima quod domus
Anne fuit vicina et vicini in via occurrunt et
in illam introduxerunt eum ne in via longiori tumultus
fieret in populo. Secunda causa est quod cayphas
coniunctus erat affinitate. Et quoniam **Cayphas** po-
tifer fuit amicus illi in annam per hoc honori voluit
quod ei citius iudicandi preteriret quem tanquam preter
veniebat. quod filiam eius habuit honestate secula-
ri. Tercia causa. quod annas senior fuit quam **Cay-**
phas. iudicium autem primum ad seniores refereba-
tur ut magis iustum apparet. Quarta causa est
quia hi duo sacerdotes vicissim emebant a ge-
tilibus et sibi per annos vicissim succedebant et
utilitatem in comune habebant. et ideo fecit **Cay-**
phas eum **Anne** presentari. tanquam coniuncti ad
quem pertinebat scire de iudicio. et ideo duce-
bant eum ad annam primum. **Heemie. ix.** **Manus**
magistrantiu prima fuit in transgressione hac
Hec Albertus et Jeronimus. Refert **Iosephus** istum
caypham vni tantum anni pontificatum ab he-
rode precio redemisse cum moyses deo iube-
te precepit ut pontifices patribus succederent et
generationis etiam sacerdotibus series texeretur

Non ergo mīx ē si iniquus pōtīfex inīq iudi-
cet **R**aban? Cōuenit em̄ nomē actioī. **C**ay-
phas inuestigator vel sagax ad implendā
suam nequitiam. **E**rat cayphas q̄ filiū de-
derat iudeis quia expedit hominem vnum
mori pro pplō. **A**dolēscens aut̄ qdā seque-
batur eum amict? findone sup nudo ⁊ tenu-
erunt eum. **A**t ille clico findone nudus pro-
fugit ab eis. **D**e isto adolēcente **G**regori?
Beda fili? **A**ug? ⁊ **C**ris? volunt q̄ fuit **J**o-
hānes euangelista q̄ postea ruerus imiscu-
it se turbis quasi vn? ex illis vt quid de pas-
sione videret scribē posset. **S**cdm theophris-
tū fuit vnus de domo in qua cenauerūt. **S**m̄
vero **J**eonimū **J**acob? fuit postea iherimoz
ēps. **J**. **S**eēbat aut̄ ihm **S**ymō petr? a lon-
ge et ali? discipul? . **Q**lō **Q** seēbat eāt amo-
ris q̄ aut̄ a lōge eāt timois. **J**. **D**iscipul? at̄
ille eāt notus pōtīfici et itrouit cū ihu ī atū
prīncipis et pōtīfici. **P**etrus aut̄ stabat ad
hostiū foras. **E**xiuit ergo discipul? ali? qui
erat not? pōtīfici ⁊ dixit hostiarie ⁊ itrodux-
it petz. **J**. **Q**uē cū vidiss? ancilla hostiaria et
eum fuisset intuita dixit. **M**. **m**. **N**ūquid ⁊
tu ex discipulis es hominis istī? **H**oc dixit
miserātis affcū sicut dicit **C**ris? **D**icit ille. **J**.
Mulier nō noui illū. **M**. **m**. **N**ez scio qd dīc

·m. Et tunc gall? pmo cantauit. **T**homas
hunc cantu petr? non audiuit turbatus ti-
more. **H**ic agit? de trina petr? negacōe. **U**biq;
doctores nostri dissentiūt aliqliter. **J**eromi-
et **B**eda et hugo atq; **A**lbert? dicūt q; pri-
ma negatio facta sit in domo **A**nne. **A**lbt?
dicūt **P**rima negatio pfecta est in domo **A**n-
ne. quod quidē verum ē s̄m hystoriā. **M**a-
the? tamē et marc? et lucas om̄s tres nega-
cōes factas esse dicūt ī domo **C**ayphe. s̄
ip̄si vt cōtinuēt hystoriā de triplici negacōe
petri per r̄capitulacōez ponūt istā posteriū-
cum alijs que facte sunt in domo **C**ayphe.
Augustin? autē dicūt q; om̄s facte sunt in do-
mo **A**nne. **H**oc tamen nichil diminuit fidē
De p̄ma negacōe om̄s euāgeliste cōcordāt
q; facta sit q̄stioe ancille. **T**hōs d̄t q; ancilla
ista hāc q̄stionē a **J**oh̄e nō q̄siuit p̄t fami-
liaritatis noticiā q; eum bñ nouit. s̄ eam q̄si-
uit a petro t̄q; a min? noto. **E**x qua q̄stione
a petr? r̄spōsione patz q; debili occasiōe fuit
mot? petr? ad negādū xpm. **Q**d satis patz
ex p̄sone querētis addicōe q; fuit ācilla vilis
paup̄cula hostiaia nō p̄sona iudicis ā p̄nci-
pis aut armati militis vim inferētis aut ex
vi met? mortis in constantē virum cadentis
Item hoc patet ex m̄tro gatiois modo quia

nō quesunt captiose. Nō em̄ dixit. Nūquid
tu es ex discipulis illius seductois et gētē nos-
trā peruertētis? S; q̄i sibi et xp̄o cōpatiēdo
dixit. Nūquid ac̄ Aug? Quid mirū si de-
uā p̄dixit hō aut falsa p̄supsit? Dane in is-
ta q̄ iam cepta ē negatione petri debem? ad-
uertere nō solū negai ab eo xp̄m q̄ dicit eū
nō eē xp̄m s; ab illo etiā q̄ negat se esse xp̄ia-
nū. Dñs em̄ nō ait petro Discipulum meū
te negabis s; me negabis. Negauit ergo ip-
sum cū se negauit eius discipulū. Quid aut
aliud isto mō q̄m se negauit esse xp̄ianum?
Qm̄ multi etiam postea pueri et puellae potu-
erūt mortē p̄ xp̄i cōfessione cōtemnē et ignū
celorū fortiter itroire: qđ tūc iste nō potuit
q̄ clauēs regni eius acceperat. Sequitur i Jobe
Stabāt aut serui et mīstri ad prunas q̄a frī-
g? erat et calefatiebāt se. Erat aut cū eis pe-
tr? stās et calefatiebat se. Theophilus dicit
q̄ qđā volūt petrū de ista negatiōe excusare
qz dicūt petz licet ex p̄posito nō tñ ex itēti-
one se negasse eē xp̄i discipulū et q̄ ideo dis-
cipulū se negabat qz finē facti circa xp̄m vi-
dere volebat qđ alias nō potuiss; Et ideo ad-
dūt q̄ occasione hui? iter seruos et mīstros
se posuerat ad prunas nō aduertēs quantū
periculū fuit sibi miscere se cōsortio malorū

Quia de mala societate est sicut de igne qui
rem filium sibi accendit sicut candela cande-
lam. Dissilem resoluit sicut metalla ac. **R**e
sibi appropinquantem maculat et demigret li-
cet non accendat: Sic spiritualis homo quantumque bo-
nus si diuini stet in mala societate difficile est
quoniam per peccatum accendat. a a feruore et firmitate
caritatis resoluat a salute per malam famam demi-
gret. Ecclesiastici xvi. In synagoga peccatum
exardescit ignis. Et quia ipse sedebat in synago-
ga peccatum ipse incidit in negationis et infidelita-
tis scandalum et peccatum. Et ideo quod quod dicat quod occa-
sione videndi finem facti per petrum eum negauerit
nichil ad rem facit tum quia Christus hoc sibi pre-
dixit. tum quia a mala societate occasione rece-
pit calefaciens se cum eis ad prunas. Gregorius
Iam autem intus caritatis calore petrus totus caru-
eat ad amorem presentis vite quam ad persecutorum pru-
nas infirmitate estuante recalcabat. **P**ontifex
ergo interrogauit illum de discipulis suis et de doc-
trina eius. Respondit ihesus Non ad questionem de suis disci-
pulis quia per tunc non potuit aliquid boni respondere de illis.
nec voluit de eis magis loqui nobis in exemplo: ut si non
scimus bonum loqui de proprio. nec etiam mala quamuis ve-
ra sint intentione mala loqui debemus. **V**n Crisostomus
Sicut est mortale peccatum innocentis falsum crimen im-
ponere: sic verum crimen occultum mala intentione

alijs reuelare **P**ontifex de discipulis interro-
gavit quare eos collegisti. et hoc ut eum reprehenderet
quia eorum seductorem. voleus eum secundum **Crisostomum**. ostē-
dere nouarum rerum inuētorē et qui seditiosū argu-
ere. **E**t de doctrina eius. **A**n inueniē posset fal-
sitate vel aliqūdo contra legē non amō ē veritatis
agnoscēde hoc ut eum in sermōe capet et ad **R**espō-
dit ih̄s **E**go palā locutus sū mūdo ego sem-
per doctus in synagoga et in tēplo quo omēs
iudei conueniūt et in occulto locutus sum nichil.
Hoc ē dē hēticorum cōuētiacula quę solent haberi
in locis tenebrosis et occultis in quibus seiat zizania
hēticę puritatis. et contra āgulaes p̄dica-
tores nō missos ad p̄dicandū cāueūtes alia
loca siue habitacōes deuotarum p̄sonarum in vesti-
mentis omniū ut mactēt et seducāt: spū ināpi-
entes amicitia et carne terminantes **S**icut
aliqū cōptum ē de lollardis et rusticis hēticis
seminatoribus **J**ob. tercio. quā male agit odit
lucē **O**mēs em̄ occulte actiōes suspecte sūt
Nō em̄ credēdū est bene quod in āgulis euāge-
lica veritas pura atq; sana doctrina disseminet
nec illo opus est quia sapia clamat in plate-
is ubiq; p̄dicat. et solida scī euangelij doc-
trina atq; dicta scōrum ecclesie doctorū diuul-
gāt. i. **T**hy. vi. **S**i quis aliter docet et nō acquies-
cit sanis sermōibus dñi nr̄i ih̄u xp̄i et ei que

sed pietate est doctrine: superbus est et nichil sci-
ens. De quibus etiam Leo papa. et beatus xxiii. q. 3.
Quid autem Quid autem iniquum est quam ipia sa-
pe et sapientioribus doctoribus non credere. Sed in
hanc insipientiam cadunt qui cum ad agnoscendum ve-
ritatem aliquo impediuntur obscuro non ad prophete-
ticas voces nec ad apostolicas litteras nec ad euange-
licas auctoritates sed ad semetipsos recurrunt
et ideo magis erroris sunt quam veritatis discipuli non
fuerunt. Contra hanc hereticam prauitatem debet
homo simplex de plana scriptura contentari
nec profunda et alta querere. sicut faciunt ex
superbia quidam acuti spiritus quibus nullus predica-
tor sufficit subtilia predicare. Hi querunt al-
tissima et ignorat yma. Et ideo non mirum quod
magne sunt intelligentie et praeue scientie. Sta-
tim querunt altum et profundissimum casum. quanto enim
altius scandunt tanto periculosius et damnabilius
cadunt. quare Apostolus Roman. xij. admonet d. Mo-
li alta sapere sed time. Vnde dicunt nutrices et sic est
cum puulus claritati solus exponit minimum vel ig-
ni propter excessum luis lustrus efficitur vel caecus.
quod dicitur 2º de anima quod excellens sensibile corrumpit
sensum. Sic layci utriusque sexus ex nimia
curiositate investigandi archana diuina et subti-
lia incidunt in haeses et caecitates mentales cum illa
minimum excedant intelligentias illiteratorum

Sequitur textus et tangit quod passus sit ihesus in
domo Anne. Et etiam ihesus. Quid me interro-
gas? Interroga eos qui audierunt quod locutus
sum ipsis. Ecce hi sciunt quod dixerim ego. Hec
autem cum dixisset. unus assistens ministrorum pueri-
iussu domini sui ut episcopo placet dedit alapham
ihesu dicens. Sic respondes pontifici? Dicit aliquis
quod iste fuit malechus cui dominus sanauit auricu-
lam. Hic dicit quodammodo quod hanc alapham data sit ihesu
armata manu et ideo fecit magnam vulnere. quod
in veritate apparet adhuc in maxilla dextera. Re-
spondit ei ihesus. Si male locutus sum testimonium pro-
hibe de malo. Si autem bene: quod me credis. Cris-
tostomus Corripit peccatum ut faciat penitentem. Ipsi
arguit conscientiam ut de peccato suo agat penitentiam
Et tamen de parte secunda. Natus. Tertia pars ma-
tutia est de hiis que acta sunt cum ihesu misso de
domo Anne in domum Cayphe. Vbi primo ad-
uertere possumus quod ihesus missus sit ab Anna ad
caypham. et quod omnes inimici eius conuenerunt. Secundo per-
secutionem et assumptionem cepte negationis pe-
tri et qualem reductus sit ad penitentiam. Et tertio falsas
testificationes de ihm et. Circa primum dicitur.
Et misit eum annas ligatum ad caypham pontificem
principem sacerdotum ubi scribe et seniores con-
uenerunt. Inimici videlicet ihesu tractantes quomodo
ihem morte traderet. inter quos maximus erat

ibu inimic? cayphas q̄ p̄mū de ei? morte de-
derat filiū **A. I. m. Petr?** aut seq̄bat̄ eū a
longe vsq; i atū p̄ncipis sacerdotū **Et** igres-
sus itro sedebat cū mīstris vt vidēt finē **Ibi**
poitur p̄secutio trine negatiois petri **A. I.**
Erat symon petr? foris i atrio stans et cale-
fatiens se. **A. m. Rursus** aut cū vidiss̄ eū
alia ācilla cepit dicē circūstātib; b; ex illis ē
A. Et b; erat cū ibū nazareno. **A. Accesse**
rūt q̄ stabāt ⁊ dixerūt petro. **I. Nūq̄d** ⁊ tu ex
discipulis eis es. **Vē** ⁊ tu ex illis es. **Nā** et
loq̄la tua maifestū te facit q̄ sis galile? **A.**
m. Et itez negauit cū iuramto qz non noui
hoiez. **A. m. Et** p? pusillū. ituallo fco q̄i ho-
re vni? **A. m. qui** astabāt dixerūt petro. **Vē**
et tu ex illis es **Nā** ⁊ galile? es et loq̄la tua
maifestū te facit. **I. Dicit** vn? ex seruis pōti-
ficis agnat? ei? c? abscondit petr? auriculā **I.**
Vē ⁊ b; cū illo erat. **I. Nōne** ego te vidi i or-
to cū illo. **Itez** negauit petr? **A. m. ⁊** cepit
d̄testai m. **Et** anathematizae **A. m. ⁊** iura-
re. **I. qz** nescio qd̄ dicatis. **A. m. qz** nō noui
hoiez m. istū quē dicatis. b; fecit pe. iuramē ex
sectoū qd̄ ē cū aliq? nō solū iurāt p̄ d; s; etiā
ip̄cat sibi ip̄i aliqd̄ m̄h; n̄ illd̄ qd̄ dic̄ sit verū
Circa pet̄ negacōes ē noñd̄ qd̄ moālē vt d̄.
Remigi? p̄ p̄mā ācillā designat̄ cupiditas

per scđam carnalis delectacō. p illos autē q̄
astabāt demones itelligūt. hñs em̄ trahūt
hoīes ad negationē xp̄i. **S**equitur. **E**t statim
cōtinuo adhuc illo loquēte. **I**. gallus canta
uit. **I**. **E**t ouersus dñs resperit petr̄. **A**. **I**.
m. **E**t rēcordatus ē petr̄? vbi dñm ih̄u qđ dix
erat ei priusq̄ gall̄? bis cantet. ter me nega
bis. **E**t egressus foras petr̄? fleuit amare.
Hic patet īductio petr̄ ad pñiaz. **O**bi notā
dū q̄ petr̄? fuit egressus vt vitaēt locū q̄ si
bi fuit occasio ad pctm̄. **E**t fleuit vt lacrim̄
abluēt culpe reatū. **S**z fleuit amare vt xp̄m
placaēt. **A**d istā pñiaz petr̄. tria adduxerūt
s. cant̄ galli. resp̄cūs dñm. et recordacō ver
bi dñm. **C**ant̄ galli h̄ ē īspiracō spūs. s. vel p̄
dicacō verbi dei. **R**esp̄cūs dñm. i. mīa dei. **U**n
dicūt **A**uḡ? et **l**eo papa q̄ ih̄s resperit pe
tr̄ spūalē oculis sue mīe. **U**n **l**eo papa sic in
quit. **D**ñs ih̄s int̄ cōciliū et domiciliū pōtifi
cis corpe tenebat. et trepidacōnē discipuli
foras pōiti solo diuinitatis vidit ītuitu. et pa
uētis aīm mox vt resperit erexit et ī fletū pe
nit̄? puocauit. **T**ertio frequens meditatio
doctrine xp̄i **C**ris̄. **N**ichil ita delz debitum
ficut memoīa dei otinua. **l**uc. xi. **B**tī q̄ audi
unt verbū dei: et custodiūt illud. **C**ris̄. **C**i
bus q̄ seruaf̄ in stōcho cōfortat: et sermo q̄

in memoria manz ille saluat. **S**e q̄t̄ nūc fal-
sa testificatio contra ih̄esū. **A. m.** **P**rinceps
aut sacerdotū et oē cōfiliū querebāt falsū tes-
tioniū cōtra ih̄m vt eū morti traderēt **C**ōfi-
liū est congregatio plurimoz ad vnā itēcio-
nē et sic ip̄i oēs ad vnā intēcōez cōgregabāt
vt scz ih̄m interficerēt **S**e q̄t̄ et nō iuenerūt
cū multi falsi testes accessissent. **m.** et falsum
testimoniū dicebāt aduersus eū et dueiētia
testiōia illoz nō erāt. **A.** **N**ouissime aut
venerūt duo fli. testes **E**t surgente⁹ ferebāt
falsū testiō adūsus eū dicētes. **A. h̄** dixit
m. vt nos audiuim⁹ eū dicēte possum destru-
ere tēplū dei. **M.** **H**oc maūscm et i triduo
reedificare illud. **E**t nō erat cōueiens testiō
illoz. **U**bi notādū qz flitas testiōij eorum
maīfestat⁹ ex t̄bz s̄m **I**eronimū. s. ex mutacō-
ne. addicōe et itēcōe **E**x v̄boz mutacōe quia
nō dixit possum destruē h̄ dixit soluite tēplū
h̄. nec dixit reedificare. h̄ excitabo illd **I**tem
ex addicōe qz addiderūt dei maūscm qd̄ dñs
nō dixit i v̄bis suis **I**tē ex itēcōe qz nō ex eo-
dē sensu quo xp̄s dixerat ētulerūt. **N**am xp̄s
dixit de tēplō corporis sui predicēns pas-
sionem et resurrectionem in tēpli solutio-
ne et resurrectione iudei aut ceperunt hac de
materialis tēpli destructiōe **I**hs aut tacebat

qz manifestum mendacium fuit. nec an rex iu-
ditum fuit. qz accusabant. et in propria causa iu-
dicabant qd non licet. etiam si aliquid dixisset op-
positum replicassent. Et ut nobis exemplum daet
patientie eum scimus? nos non posse facere fratri. et
tunc est tacendum. Itaque tacuit ut per loquacitatem ade-
tissaceret quod per peccatum se excusavit. Itaque ut scrip-
tura impleatur. **Psalmus liij.** Quasi agnus coram to-
tante se obmutuit. **Cayphas** autem nondum con-
tus cupiebat propria verba ihesu audire non ut dis-
ceret aliquid sed ut causam caperet sibi nocen-
di. ideo perquirebat apud se quomodo eum ad loquen-
dum provocare posset. et tandem excogitato modo sedens
M. m. Surgens sumus sacerdotum princeps in me-
diu interrogavit illos dominum respondens ad eam. quod ti-
bi obiciunt ab hijs et que isti adversus te testi-
ficant. **Detestabile** vitium est fuisse testium seu me-
datum proprium platum **Isidorus** de summo bono.
Testis fidei tribus personis est obnoxius. **Primum** de-
que iurando continentur. **Secundo** iudici que metiendo fal-
lit. **Tercio** in omni que flos testium ledit. **Ihs**
autem nichil respondit in. Et rursus sumus sacer-
dos ait illi. **M.** Adiuro te per deum vivum
ut dicas nobis si tu es christus filius dei. **benedicere**
vit **Cayphas** in hac adiuratione quia illicita fu-
it. **Unde** dicit **S. Tho.** secunda secunda quod lxx. articulo
primo. Si aliquis per invocationem divini nominis vellet aliquid

nois vel cuiuscūq; rei sacre alicui nō sibi sub
dito adiurādo necitate aliqd ipone itēdat si
aut ipoit sibiipī iurādo. talis adiuracō illicita
est qz vsurpat ptatē ī aliū quā nō habz. Et
sic pnceps sacerdotū p̄suphit dñm ihm xpm
adiurāe. **I**dē sup **Matth.** Nō debebat dñs
ad adiurationē pncepis sacerdotū rñdē qñ
vim passus p̄pt qd nō denegauit se filiū dī
esse: nec manifeste cōfessus ē. **Uñ** seq̃t. **A.**
m. Dixit illi ihus. **Tu** dixisti. **A.** Verūp̄
tñ dico vob̄ **Ammō**. **A. m.** videbitis filiū
hois sedētē a dextris v̄tutis dei et veniētē in
nubibz celi **A. m.** Tūc pnceps sacerdotū
scidit vestimenta sua dicēs. **Blasphemauit.**
Quid adhuc egē? testibz. **Ecce** nūc adistis
blasphemā **Quid** vob̄ videt? **Thōs** **Cō**
suetudo em̄ eāt iudaica cū aliqd blasphemū
et qñ ctra deū audierāt scindē vestimēta sua
Myco. de Goera. **Tu** neq; iudeoz pnceps
sol? blasphemias q̄ rex dei filiū puz tm̄ cre
dis esse hoīez. **Deq̃t.** **At** illi r̄spōdētes oēs
dixerūt. **Re?** ē mortis. **Post** tres matutiaz
nocēnos. seq̃t ip̄az q̄rta ps. s. laudes. **A.**
Tūc expuerūt ī fatiē ei? **I.** **Et** viti q̄ tenebāt
eū illudebāt ei et relauerūt fatiē ei? et coloph
eū ceciderūt **Alij** aut palmas ī fatiē ei? dede
rūt et pautiebāt fatiē ei? **A. I. m.** dicentes

prophetia nobis ppe **A. 1.** Quis ē q̄ te p̄cū-
sit. m. Et mīstrī eū alaphis cēdebant. **1.** Et
alia mltablasphemātes dicebāt ī eū. hī sūt
q̄nq; psalmī laudib; decātati. Oculi suos
sole clariores p̄ano imūdo et fetido relabāt.
fatīe suā ī quā iuxta pet aplī. i. pe. i. sniā; an-
geli p̄spicē desiderāt lilijs et ros venustiorē
quā etiā prēs ī libo desiderabāt vidē fedaue-
rēt et despauerēt sputis et fortasse mltis alijs ī
mūdicijs. **Psalmi.** Vidit eū et nō eāt aspēs. de-
siderāuit eū d̄spēs et nouissimū viroz q̄c. Bar-
bā suā euulserēt et forte dulce os suū aperue-
rēt sputis illd̄ iplētes. **Psalmi.** Illudebāt etne
maiestati et sapie diuīsimode. Et p̄cūserēt eū
colaphis sup collū suū et alapas atq; pal-
mas ī fatīe suā. **Psalmi.** Dedi genas meas vel-
lētib; et corp; meū p̄cipientib; q̄c. **Rō.** Cri-
st̄ d. Quidā radij miābiles ex oculis p̄cēdebāt
q̄ itūētes ip̄; occulte ad pietatē et amorē t̄re-
rēt. vt igit̄ nō trahēnt̄ ad pietatē fatīe seu o-
culos ip̄i relabāt. In fatīe x̄i d̄spuerēt s̄m. **Je-**
ro. Q̄ d̄scīaz suā. quā x̄s ibit̄ ī q̄ et dī faties
et ymago eluc; sed cogitacōib; et actōib; pol-
luūt. Sed; v̄eo **Aug.** q̄ p̄niam grē ei; ex se
crādis v̄bis r̄spuūt negantes eū ī carne v̄l-
se. **Sz s̄m.** Gre. q̄ iustos et scōs ī p̄nti vita cō-
tūelī; fluxa v̄ba fluēt; saluas mītūt. It illi

qui p vba scādaloſa ab alio grām expellūt
vt caſtitatē. **I**tē q̄ idigne eukariſtiā ſumūt
Itē q̄ platos ſuos cōtēnūt. **I**tē relamē āte
fatīe xp̄i ponūt q̄ libe pctāntes deū pctā vi-
dē nō eſtimāt **I**tē q̄ ymagiez dī i ſe relamīe
culpe et ignorātie obtegunt. **C**olophiſant
xp̄m ſcđm **B**edā. **O**m̄s falſi xp̄iani q̄ ore cō-
fitētur xp̄m quaſi ab āte ei blādiētes factis
aūt negāt quaſi retro quo deberēt eū ſcđ p
bonā vitā colophiſant i alijs opibz ei dñs
Colaph? em̄ dat a retro. **I**lli i fatīe xp̄i ce-
dūt q̄ in os pr̄i iuriā irrogant. accipit em̄
h̄ quaſi ſibi factū fuiſſ. **V**el q̄ veritatē et iuſ-
ticiam et ſciam dei ſeu ei? grāz violentē expel-
lūt q̄ nolūt admoneri dicētes. **V**iā ſciāz tu-
az nolum? **C**ōcludit̄ hec ps cū dicit̄. **E**t
alia m̄lta blaſphemātes dicebāt i eū. **G**lo-
ſa dicit q̄ ſibi i domo **C**aypbe multas vio-
lētias. penalitates ⁊ obproba itulerūt. **N**ā
violēt eū cū ſuis crimibz ad trā piecēt ⁊ ſup
ei? bñdictū corp? ſuis pedibz calcaueēt ac
brachioz ſuoz fortitudie examiaueēt. **V**n?
eū ad vnā maxillā: ali? ad aliā puiſſeēt ⁊c.
Et hec eadē paſſio quā dñs i nocte in domo
Caypbe ſuſtulit: ſolū i die nouiſſimo mai-
feſta eit vt dicit **I**ſeo. **I**ux illd etiā **M**at̄ iij^o
c. **R**euelabo cūctis gētibz im̄q̄tatē tuā quā

i dō Caypbe tu iudaica plebs ex tua neq̃ti

Hic p̃ma iudei ib̃z edūt a m̃ itulisti
mortis et iuditio: q̃ tres h̃z ptes p̃ri
ma: quō ib̃z duct⁹ est ad pylatū. **S**ecūda quō
duct⁹ ē a pylato ad herodē. **T**ertia quō ē re
duct⁹ ab herode ad pylatū. **D**e p̃o d̃z m. **M.**
Māe at̃ fco cōsiliū iuerūt oī p̃ncipes sac̃dotū et
seniores ppli adūsus ib̃z vt eū mortī fderēt.
Et vt fcs ē dies uenerūt seniores pleb̃ et p̃n
ceps sac̃dotū et scribe et duxerūt illū i cōsiliū
suū dicētes. **S**i tu es xps dic nob̃ palā. **E**t
ait ill̃. **S**i dixero vob̃ nō creditis m̃. **S**i at̃ iē
rogauero non rēdebitis m̃. neq; dimittetis.
Ex h̃ at̃ eit fili⁹ hoīs sedēs a dext̃s ṽtutis dī.
Dixerūt at̃ oī. **T**u g̃o es fili⁹ dī. **Q**ui ait. **O**s
dicatis qz ego sū. **A**t illi dixerūt. **Q**uid adhuc
desideā? testio^m. **I**p̃i em̃ adiui⁹ ex ore ei⁹. **E**t
surgēs oī multitudo eoz m. viciētes eū. **M.**
victū. **M. I. m.** adduxerūt et ediderūt eū p̃cio
pylato p̃fidi. **I**udei s̃m legē suā blasphemos
q̃dē lapidare potuerūt. s̃ ib̃m quē flē blasphe
mū iudicauerāt potū? edē volebāt pylato vt
eū ignoīosi? i cruce moī aspicerēt. **R**ab. d.
Vide quā solliciti s̃t i m̃so tō nocte vigilauerūt
vt facerēt homicidiū et victū adduxerūt ip̃z
de dō Caypbe i p̃toīū et ediderūt eū p̃o. p. p̃
fidi. s. rōz ad iēficiēdū. **I**eo p̃p̃. **O**ffebāt pyo